

ІНДИВІДУАЛЬНА ОСВІТНЯ ТРАЄКТОРІЯ

УЧНЯ

ЯК ОБ'ЄКТ ПЕДАГОГІЧНОГО

ПРОЕКТУВАННЯ

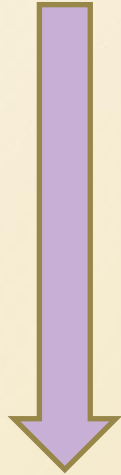
□ **Індивідуальна освітня траєкторія (ІОТ)** учня – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу учня. ІОТ реалізується через складання індивідуальної освітньої програми (ІОП), яка є її технологічним забезпеченням. Засобом втілення ІОП виступає технологія її проектування.

□ **ІОП** учня – нормативний документ, який визначає особистісно значиму мету, зміст навчального матеріалу, форми і термін його вивчення, а також критерії результативності.

АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОЕКТУВАННЯ ІОТ УЧНЯ ВИЗНАЧАЄТЬСЯ:

➤ функціонуванням старшої школи (10-11 класи) переважно як профільної

➤ необхідністю створення в закладі освіти умов для адекватного можливостям учнів вибору допрофільної підготовки і профільного навчання;

➤ можливість привести зміст, структуру навчального матеріалу у відповідність до індивідуальних особливостей, здібностей, життєвих планів учнів;

➤ соціальним замовленням суспільства – підготовкою конкурентоздатного випускника, який володіє не тільки системними знаннями з предметів, але й здатного до самоосвіти та саморозвитку, здатного критично мислити, обробляти різноманітну інформацію, застосовувати знання й уміння для творчого рішення виниклих проблем;

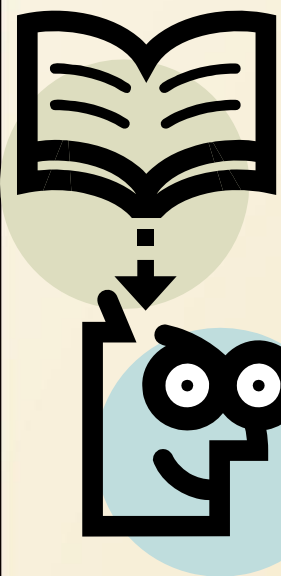

➤ творчого рішення різних форм організації навчання:

- денна,
- заочна,
- вечірня,
- екстернатна,
- індивідуальне навчання,

а також у зв'язку з розповсюдженням інклюзивної освіти.

Індивідуальна освітня програма відображає особливості освітньої потреби учня в даному конкретному предметі, які не можуть бути задоволені у повному обсязі в загальнокласній роботі. Ініціаторами розробки індивідуальної освітньої програми можуть виступати як учитель, так і учень. Перехід учня на навчання за індивідуальною освітньою програмою може бути здійснено тільки за згодою учня і за наявності достатнього рівня його готовності. Індивідуальна освітня програма створюється на основі базисного навчального плану тими, хто навчається, за підтримки класного керівника, учителя, адміністрації, батьків, психолога і є офіційним документом, що регламентує стосунки між учнем, батьками і навчальним закладом з моменту підписання.

Важливим є розуміння того, що *індивідуальна освітня програма* учня за визначеним навчальним предметом – це не самотійний об'єкт в освітніх програмах. Вона, скоріше, *є способом індивідуального засвоєння існуючої програми* і складається на основі обраного загального навчального плану *і відповідного йому співвідношення між різними освітніми областями і видами навчальної діяльності.*

- ❖ **По-перше**, ІОТ може орієнтуватись на існуючий навчальний план, але не на той, який реалізується в даному класі.
- ❖ **По-друге**, ІОТ визначає орієнтацію одного відрізка навчання. Ця орієнтація може змінитись під час переходу до іншого відрізка, що відбивається в корекції ІОТ учня.

СТРУКТУРА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:

- МЕТА НАВЧАННЯ
- ЗАВДАННЯ НАВЧАННЯ
- НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
- СПЕЦКУРСИ
- КУРСИ НА ВИБІР
- ФАКУЛЬТАТИВИ
- ІНДИВІДУАЛЬНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ
- ПЛАТНІ ПОСЛУГИ
- ВИБІР ДОДАТКОВИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ, ЩО НАДАЮТЬСЯ ЗАКЛАДАМ ОСВІТИ В МІСТІ (ВНЗ, ОСВІТНІ ЦЕНТРИ, БІБЛІОТЕКИ ТА ІН.)
- ФОРМИ І МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ
- ТВОРЧІ, ДОСЛІДНИЦЬКІ РОБОТИ, ПРОЕКТИ
- ОСВІТНІ РЕЗУЛЬТАТИ, ЇХ СТРОКИ
- ФОРМИ ПЕРЕВІРКИ

НЕОБХІДНО ПАМ'ЯТАТИ, ЩО:

- Розробка ІОТ починається з постановки особистісно значимої мети навчання на основі аналізу вимог освітнього стандарту, навчальної програми з предмета та освітніх потреб учня.
- ІОП може бути розроблена на навчальну тему, семестр, навчальний рік (за рішенням навчального закладу).
- В ІОП передбачається сполучення індивідуальної самотійної роботи учня з консультаціями вчителя в конкретно визначені строки її виконання.
- Як критерії результативності виконання ІОП (ІОТ) можуть виступати:
 - ❖ прогнозований рівень засвоєння навчального матеріалу;
 - ❖ оволодіння певними способами діяльності (наприклад, написання реферату, проведення досліджень, підготовка до ЗНО, участь в олімпіадах, конкурсах різного рівня тощо);
 - ❖ розвиток особистісних якостей і компетенцій учня (наприклад, комунікативні здібності, якості лідера, здатність вести дискусію, діалог).

➤ Розроблена програма проходить експертизу на методичній раді школи з використанням педагогічного аудиту.

➤ Учень повинен бути готовим до обґрунтування актуальності та особистісної значимості ІОТ та звітувати про її виконання.

➤ ІОТ призначена формувати відповідальне ставлення учня до справи. У той же час учитель контролює хід виконання програми.

Під час систематичного недотримання строків реалізації програми учнем учитель має право звернутись до адміністрації школи з пропозицією про припинення реалізації програми.

➤ Учень має право звернутись до адміністрації школи з пропозицією про заміну керівника програми, якщо він не виконав свої зобов'язання.

ПАМ'ЯТКА ДЛЯ ВЧИТЕЛЯ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ВМІНЬ УЧНІВ

1. Визначення мети освіти

Мета – це суб'єктивний образ бажаного. Вона повинна бути визначена конкретно:

- на визначений термін;
- відповідно до профілю освіти після школи;
- за вибором конкретного навчального закладу;
- за досягнення успіхів у цілому та за окремими предметами.

Класний керівник або вчитель оцінює **вміння учня формулювати мету**, використовуючи наступні критерії:

- високий рівень**: учень може сформулювати 3-4 показники;
- середній рівень**: учень сформулював 2 показники;
- низький рівень**: учень сформулював один з показників або взагалі не може визначити мети своєї освіти.

ПАМ'ЯТКА ДЛЯ ВЧИТЕЛЯ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ВМІНЬ УЧНІВ

2. Постановка завдань освіти.

Завдання - частина мети, конкретизація мети. Учню необхідно визначити, як він досягатиме поставлену мету. *Завдання ставляться на визначений термін, за конкретними видами діяльності, за окремими предметами.* Оцінюються вміння учня ставити завдання за наступними критеріями:

- **високий рівень**, якщо учень може сформулював 3 показники;
- **середній рівень** - 2 показники;
- **низький рівень**, якщо учень сформулював один або не сформулював ні одного показника, тобто не може ставити перед собою завдання для досягнення мети.

ВАРІАНТ АЛГОРИТМУ ПОБУДУВАННЯ ІОТ УЧНЯ

(НА ДОПОМОГУ УЧНЮ)

1. Сформулюй свою освітню мету.

Мета – це суб'єктивний образ бажаного, що передбачає результат діяльності. **Поставити мету** – означає передбачити, спрогнозувати очікуваний результат. Мета повинна бути конкретною, тобто на визначений термін, до моменту досягнення успіхів у цілому та за окремими напрямками; зорієнтована на вибір освіти після школи.

2. Визнач завдання – шляхи досягнення мети (план твоїх дій).

Завдання – частина мети. Завдання дозволяють розробити план своєї діяльності щодо досягнення поставленої мети:

- на визначений термін;
- за конкретними видами діяльності;
- за визначеними предметами.

3. Обери форми та методи навчання, які допомагають тобі ефективно засвоювати навчальний матеріал. Запропонуй свої. Ти повинен знати, чого та яким чином тебе навчають на уроках; вміти сформулювати пропозиції вчителю щодо використання найбільш ефективних способів навчання; вміти визначити форми самоосвіти.

4. **Яким формам та методам контролю ти віддаєш перевагу?**
Як часто тебе потрібно перевіряти, щоб ти добре вчився?
Яким способом краще перевіряти твої знання з окремих предметів?
Як ти повинен здійснювати самоконтроль?
5. **Познайомся з навчальним планом на цей навчальний рік, сплануй свою навчальну діяльність. Ознайомся з ресурсами школи й міста.**
6. **Проаналізуй отримані результати, співвіднесіть їх з поставленими завданнями і внеси зміни до ІОТ.**

ЛІТЕРАТУРА:

- ❖ Наказ Міністерства освіти і науки України від 19.05.2008 р. №432
“Про внесення змін до Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах”.
- ❖ Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.12.2002 р. №732
“Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах”.
- ❖ Наказ Міністерства освіти і науки України від 05.02.2009 р. №66
«Про внесення змін до наказу МОН України від 23.02.2004 р. №132
“Про затвердження Типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів 12-річної школи”».